

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRO 2011 M.
LIEPOS 8 D. ĮSAKYMO Nr. V-1228 „DĖL SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS PAGALBOS
ASMENIUI IKI 21 METŲ TEIKIMO IR KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ
NUSTATYTMO ŠIOS PAGALBOS TEIKĖJAMS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2023 m. d. Nr.
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymą Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašo patvirtinimo“ įsakymą ir jį išdėstau nauja redakcija:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS PAGALBOS ASMENIUI IKI 21 METŲ TEIKIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

- Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 21 straipsnio 2 dalimi,
1. t v i r t i n u Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo tvarkos aprašą (pridedama).
 2. Šis įsakymas įsigalioja nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.“

Švietimo, mokslo ir sporto ministras

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro
2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228
(Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro
2023 m. d. įsakymo Nr.
redakcija)

SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS PAGALBOS ASMENIUI IKI 21 METŲ TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja specialiosios pedagoginės pagalbos (toliau – pagalba) teikimą asmenims iki 21 metų mokyklose organizavimą ir koordinavimą, pagalbą teikiančių specialiųjų pedagogų, tiflopedagogų, surdopedagogų ir logopedų ir kitų specialistų (toliau – specialistų) funkcijas.

2. Pagalba teikiama ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo ir pirminio profesinio mokymo programas įgyvendinančiose švietimo įstaigose (toliau – mokykla), pedagoginėse psichologinėse ar švietimo pagalbos tarnybose (toliau – Tarnyba), pagalbos teikėjo, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl Pagalbos teikimo. Pagalbos teikimo tvarką Tarnybose nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras, suderinęs su sveikatos apsaugos ministru reikalavimuose Tarnybų paslaugoms ir jų teikimo sąlygoms ir jų darbo organizavimo tvarkoje.

3. Pagalbos gavėjai – asmenys iki 21 metų. Jei asmuo dėl ligos mokėsi su pertraukomis ir turi labai didelių specialių ugdymosi poreikių (toliau – SUP), pagalba jam teikiama iki 23 metų.

4. Pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Švietimo sektoriaus ir bibliotekų veiklos profesiniu standartu, patvirtintu 2019 m. liepos 19 d. Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centro direktoriaus įsakymu Nr. V1-143, Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašą, patvirtintą švietimo, mokslo ir sporto ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro 2017 m. rugpjūčio 28 d. įsakymą Nr. V-651/A1-455/V-1004 „Dėl Koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų tvarkos aprašo patvirtinimo“, kitais teisės aktais, reglamentuojančiais vaiko gerovės užtikrinimą, ir šiuo Aprašu.

5. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir kituose šiuos įstatymus įgyvendinančiuose teisės aktuose.

II SKYRIUS PAGALBOS ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

6. Pagalbos teikimą savivaldybių mokyklose organizuoja ir koordinuoja savivaldybės vykdomoji institucija, kitų mokyklų – savininkas (dalyvių susirinkimas). Mokyklos vadovas atsako už pagalbos prieinamumą ir jos įgyvendinimą mokykloje.

7. Pagalba teikiama lietuvių kalba. Tautinių mažumų mokyklose arba mokyklose, kuriose mokymas organizuojamas tautinių mažumų kalba, pagalba gali būti teikiama tautinės mažumos kalba.

8. Visu darbo krūviu dirbantis specialistas pagalbą teikia:

8.1. logopedas:

8.1.1. ne daugiau kaip 30 SUP turinčių mokinių, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, kuriems reikalinga logopedo pagalba;

8.1.2. ne daugiau kaip 40 SUP turinčių mokinių, ugdomų pagal priešmokyklinio ir (ar) pradinio ugdymo programas, kuriems reikalinga logopedo pagalba;

8.1.3. ne daugiau kaip 50 SUP turinčių mokinių, ugdomų pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir (ar) vidurinio ugdymo bei pirminio profesinio mokymo programas, kuriems reikalinga logopedo pagalba;

8.2. specialusis pedagogas:

8.2.1. ne daugiau kaip 24 SUP turintiems mokiniams, ugdomiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, kuriems reikalinga specialiojo pedagogo pagalba (ne daugiau kaip 20 mokinių, turinčių regos, klausos sutrikimų (tarp jų turinčių kochlearinių implantų), jei nėra tiflopedagogo ar surdopedagogo);

8.2.2. ne daugiau kaip 27 SUP turintiems mokiniams, ugdomiems pagal pradinio, pagrindinio ir (ar) vidurinio ugdymo bei pirminio profesinio mokymo programas, kuriems reikalinga specialiojo pedagogo pagalba (20 mokinių, turinčių regos, klausos sutrikimų (tarp jų turinčių kochlearinių implantų), jei nėra tiflopedagogo ar surdopedagogo);

8.3. Tiflopedagogas ir surdopedagogas:

8.3.1. ne daugiau kaip 24 SUP turintiems mokiniams dėl regos ar klausos sutrikimo (tarp jų turintiems kochlearinius implantus), ugdomiems pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, kuriems reikalinga tiflopedagogo arba surdopedagogo pagalba;

8.3.2. ne daugiau kaip 22 SUP turintiems mokiniams dėl regos ar klausos sutrikimo (tarp jų turintiems kochlearinius implantus), ugdomiems pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir (ar) vidurinio ugdymo bei pirminio profesinio mokymo programas, kuriems reikalinga tiflopedagogo arba surdopedagogo pagalba.

8.4. Skaičiuojant mokinius specialiojo pedagogo, tiflopedagogo, surdopedagogo, logopedo etatui steigti ir pagalbai teikti, mokinius, turintis didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, prilyginamas dviem mokiniams.

9. Pagalbos teikimo forma:

9.1. individuali;

9.2. pogrupinė (2–4 mokiniai);

9.3. grupinė (5–8 mokiniai).

10. Pagalba teikiama kontaktiniu būdu. Esant karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio (ekstremali temperatūra, gaisras, potvynis, pūga ir kt.), keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei (toliau – ypatingos aplinkybės), laikotarpiu pagalba teikiama nuotoliniu ir (arba) tiesioginiu būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių pobūdį. Jei pagalba dėl objektyvių

priežasčių neteikiama, pasibaigus ypatingų aplinkybių laikotarpiui, pagalba turi būti kompensuojama nustatant veiklos prioritetines sritis, peržiūrint veiklų atlikimo laiką mokyklos nustatyta tvarka.

III SKYRIUS PAGALBĄ TEIKIANČIŲ SPECIALISTŲ FUNKCIJOS

11. Specialisto tiesioginio darbo funkcijos:

11.1. įvertinti pagalbos ugdymo procese reikmes ir (ar) SUP:

11.1.1. identifikuoti mokinio ugdymosi ir dalyvavimo ugdymo procese sunkumų priežastis;

11.1.2. atlikti mokinio ugdymosi poreikių vertinimą, stebint jį ugdymo procese, išskirti ugdymosi galias ir sunkumus, svarbius ugdymosi aplinkos veiksnius, analizuoti ugdymosi sunkumų pobūdį ir dėl to kylantį specialiosios pedagoginės pagalbos poreikį;

11.1.3. nustatyti asmens ugdymosi sunkumų, ankstyvosios pagalbos ir intervencijos priemonės, individualių ugdymosi poreikių tenkinimo kryptis ir būdus;

11.1.4. analizuoti, aptarti su ugdymo proceso dalyviais (mokiniu, mokytojais, kitais pagalbą teikiančiais specialistais, mokyklos vaiko gerovės komisijos (toliau – VGK) nariais, Tarnybos specialistais) mokinio ugdymosi poreikius, sunkumus, galias ir gebėjimus, mokymosi pasiekimus ir pažangą;

11.1.5. supažindinti mokinį ir jo tėvus su vertinimo ar SUP įvertinimo išvada, identifikuoti ir suderinti lūkesčius pagalbai;

11.2. teikti pagalbą:

11.2.1. atsižvelgti į mokinių reikmes, pasirinkti ir derinti įvairias pagalbos teikimo formas: organizuoti individualias, pogrupines ar grupines pratybas kabinete ir (ar) teikti pagalbą mokinio įprastoje ugdymosi aplinkoje ar kitose ugdymui skirtose erdvėse;

11.2.2. padėti mokiniui suprasti ir pažinti savo mokymosi stiprybes ir silpnybes, planuoti mokymąsi, didinant mokinių, turinčių SUP, mokymosi motyvaciją, savarankiškumą;

11.2.3. esant poreikiui stebėti mokinį ugdymo procese, kartu su mokytoju parinkti mokymo(si) strategijas, priemones (informacinių-komunikacinių technologijų, kompensacinės ugdymosi technikos, skaitmeninės, augmentinės ir alternatyviosios komunikacijos priemonės), padedančius lavinti mokinių nepakankamai išlavėjusias funkcijas, kognityvinius ar kitus procesus, įgalinti jį dalyvauti ugdyme;

11.2.4. dalyvauti kuriant universalus dizaino principus atitinkančią ugdymo aplinką ir pritaikant ugdymo turinį, padėti mokytojui struktūruoti klasės aplinką ir ugdymo veiklas, rasti veiksmingas mokinio įtraukties į ugdymą mokymo(si) strategijas.

12. Specialisto netiesioginio darbo funkcijos:

12.1. nustatyti pagalbos poreikį, planuoti ir rengtis pratyboms:

12.1.1. išanalizuoti asmens ugdymosi poreikių vertinimo duomenis ir mokinio SUP vertinimo išvadas ir numatyti padedančias įveikti ugdymosi sunkumus strategijas, pagal kompetenciją kartu su mokytoju parinkti tinkamus mokiniui ugdymo metodus, kompensacines priemones ir (ar) technologijas, padedančias mokiniams, turintiems SUP, ugdytis, supažindinti su jomis mokytojus, konsultuoti juos ir mokytojo padėjėjus dėl jų taikymo, inicijuoti naujų pagalbos ir ugdymo metodų ir ugdymo organizavimo strategijų paiešką;

12.1.2. planuoti savo teikiamos pagalbos intensyvumą, turinį ir numatyti pagalbos būdus;

12.1.3. stebėti, rinkti ir vertinti duomenis apie pagalbos veiksmingumą ir mokymosi ugdymosi sunkumų priežastis;

12.1.4. kolegialiai inicijuoti mokyklos aplinkos pritaikymą SUP turintiems mokiniams, teikti rekomendacijas mokyklos vadovui ir (ar) VGK dėl ugdymo aplinkų pritaikymo;

12.1.5. rengti dokumentus vertinimui ir pagalbai teikti, SUP vertinti dokumentus ir (ar) išvadas, suderinti pagalbos gavėjų sąrašus, kuriuos tvirtina mokyklos direktorius;

12.1.6. suderinti pagalbos ir teikiamų rekomendacijų mokytojams dėl ugdymo pritaikymo turinį ir tikslus, siekti jų dermės ir ugdymo veiksmingumo didinimo, ieškoti sprendimų įgalinančių mokinių ugdytis, mokytojams įtraukti mokinių į ugdymo procesą;

12.2. bendradarbiauti ir dirbti komandoje:

12.2.1. konsultuoti ir prireikus teikti metodinę pagalbą mokytojams, kitiems mokykloje dirbantiems švietimo pagalbos specialistams ir tėvams (globėjams, rūpintojams) vaiko pažinimo, ugdymosi sunkumų, SUP turinčių asmenų ugdymo ir (ar) pagalbos teikimo klausimais;

12.2.2. formuoti mokyklos bendruomenės teigiamą požiūrį į įtrauktį, padėti geriau pažinti mokinių įvairovę ir jų poreikius;

12.2.3. pristatyti VGK ir (ar) Tarnybos išvadas ir rekomendacijas mokytojams, konsultuoti dėl ugdymo turinio pritaikymo ar individualizavimo, esant poreikiui kreiptis į VGK dėl specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo arba asmens SUP įvertinimo ar pervertinimo reikmės, kaip įmanoma labiau į šiuos procesus įtraukti tėvus (globėjus, rūpintojus);

12.2.4. kartu su mokytojais rengti ir įgyvendinti individualaus ugdymo planą, jame suderinti specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo mokiniui dalį, prireikus koordinuoti jo įgyvendinimą;

12.2.5. dalintis savo žiniomis ir keistis informacija su kitais ugdymo proceso mokykloje dalyviais, siekiant sėkmingos mokinių, turinčių SUP, įtraukties į ugdymą;

12.2.6. teikti siūlymus mokyklos vadovui dėl specialiosios pedagoginės pagalbos kokybės ir jos prieinamumo didinimo;

12.2.7. dalyvauti VGK veikloje;

12.2.8. pagal kompetenciją kartu su mokytojais ir kitais švietimo pagalbos specialistais rengti ir įgyvendinti individualaus ugdymo plano mokiniui Pagalbos dalį, prireikus koordinuoti jo vykdymą ir paskyrus mokyklos vadovui atlikti koordinuojančio asmens funkcijas.

12.3. kokybiškai ir korektiškai atlikti savo darbą:

12.3.1. rengti savo veiklos dokumentus, atsižvelgiant į veiklą reglamentuojančius teisės aktus, mokinių poreikius ir mokykloje esančius susitarimus;

12.3.2. skleisti ir diegti inovatyvias specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo praktikas ir mokslo naujoves;

12.3.3. vykdyti profesinės veiklos savistabą, reflektuoti savo patirtį, profesinę veiklą ir identifikuoti profesinio tobulėjimo poreikius;

12.3.4. rūpinis savo kompetencijomis, dalyvauti kompetencijų tobulinimo veikloje;

12.3.5. laikytis darbo etikos kodekso;

12.3.6. korektiškai interpretuoti stebėjimo ir kitus turimus duomenis, siekiant specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo veiksmingumo.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Pagalba turi būti derinama su mokymosi pagalba, psichologine, socialine pedagogine ir specialiaja pagalba.

14. Jei vaiko tėvai (globėjai, rūpintojai) nebendradarbiauja dėl Pagalbos teikimo, nesprenžia vaiko ugdymosi klausimų ir nevykdo paskirtų rekomendacijų, taip neužtikrindami vaiko teisių ir teisėtų interesų laiku gauti reikalingą Pagalbą ir ugdytis pagal galias ir gebėjimus, informuoti mokyklos vadovą.

15. Teikiant Pagalbą, asmens duomenys tvarkomi laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų teisinę apsaugą, reikalavimų.

16. Visi su Pagalbos teikimu susiję dokumentai yra Mokyklos dokumentacijos plano dalis ir tvarkomi, apskaitomi ir saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo nustatyta tvarka.
